

Lausunto

21.04.2022

Asia: VN/854/2022

Hallituksen esitys sote-uudistusta koskevien rahoituslakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Kuntien rahoitusta koskevat ehdotukset

Kustannusten tarkistus vuoden 2022 tilinpäätöstiedoilla sekä veroprosentin leikkauksesta säättäminen ovat olleet tiedossa varsinaisen lakipaketin julkaisemisesta lähtien, eli lisäykset vain lainsäädäntöä täydentäviä.

Kuntiin jäävää osuutta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä ei saada automaattisesti erotettua tilinpäätöstiedoista palveluluokittain, sillä se on osa hyvinvointialueille "siirtyvää" palveluluokkaa. Tätä ei ole huomioitu nyt hallituksen esitysluonnoksessa. Kuntiin jäävä rahoitus tehtävälle tulisi turvata myös lopullista laskentaa tehtäessä.

Kuntayhtymien tekemättä jäänyt palkkaharmonisointi ja kuntayhtymien alijäämien kattaminen tekevät kunta- ja hyvinvointialuekohtaisista laskelmista keskenään vertailukelvottomia, jos vuosiin 2021 ja 2022 kohdistetaan takautuvasti palkkojen harmonisointikustannuksia. Kuntayhtymien alijäämien kattamisen osalta tilanne on sama, jos alijäämän kattamista varten ei ole tehty pakollisia varauksia.

2. Hyvinvointialueiden rahoitusta koskevat ehdotukset

Ehdotettu indeksikorotuksen huomioiminen on perusteltuna ja se parantaa rahoitusjärjestelmän kykyä reagoida hintamuutoksiin esimerkiksi nopean inflaation aikana. Kustannustason tarkistuksen kirjaaminen lakiin sekä laskentatavan avaaminen on myös perusteltua rahoitusjärjestelmän läpinäkyvyyden ja puolueettoman arvioinnin lisäämiseksi

3. Yliopistosairaalatekijää koskeva ehdotus

-

4. Vaikutusarvioinnit

Rahoitusmalli on kunta - valtiosuhteessa kustannusneutraali, mutta sisältää edelleen mittavia kuntakohtaisia eroja . Muutosrajoittimella ja siirtymätasauksilla tasapainon muutos rajataan +- 60 eur/asukas siirtymäajan lopussa, tällä on kuitenkin kunnan talouden tasapainoa parantava tai heikentävä vaikutus.

Kasvavan kaupungin siirtyviä toimintamenoja suurempaa tulojen leikkausta korvataan staattisella muutosrajoittimella ja siirtymätasauksilla. Rajoittimiin ja tasauksiin ei tehdä edes indeksikorotusta, joka heikentää verorahoituksen kasvua ja siten kykyä kasvun edellyttämiin investointeihin ja jo tehtyjen investointien takaisinmaksuun.

5. Muut huomiot

Luonnos hallituksen esityksestä lisättiin lausuntopalveluun 13.4.2022. Lausuntoaikaa on 21.4.2022 saakka. Pääsiäisestä johtuen lausunnonantajilla on tosiasiallisesti neljä (4) täyttä työpäivää mahdollisuutta tutustua hallituksen esitysluonnokseen ja antaa siitä lausuntonsa. Ei ole hyvän hallintotavan mukaista.

Valtionosuusjärjestelmä ei ota riittävästi huomioon kasvavien kaupunkien tarpeita ja lisäksi sote-muutoksen jälkeen muodostuu suurelta osin muutosrajoittimesta ja tasauksista. Valtionosuusjärjestelmä tulee uudistaa.

Ojavuo Pia
Espoon kaupunki